
CARTA DE PAISATGE DE LA CONCA DE BARBERÀ

Volum III. Objectius i Pla de Gestió

CONSULTOR:

PROMOU:

Novembre 2020

CARTA DE PAISATGE DE LA CONCA DE BARBERÀ

Volum III. Objectius i Pla de Gestió

Novembre 2020

EQUIP DE LIMONIUM

COORDINACIÓ: **EDUARDO SOLER**

EQUIP REDACTOR:

Limonium, S.L.

Laura Aluja	Geògrafa
Kelly Quiroz	Geògrafa especialista en paisatge
Eduardo Soler	Enginyer agrònom
Ángel Morúa	Arquitecte
Tiani Caribay Márquez	Geògrafa y cartògrafa
Silvia Abellà	Enginyera tècnica forestal

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ.....	1
1.1. Marc jurídic de l'instrument.....	1
1.2. Els objectius de qualitat paisatgística de les unitats de paisatge del Camp de Tarragona que tenen territori a la Conca de Barberà.....	1
2. ELS OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DE LA CARTA DE PAISATGE DE LA CONCA DE BARBERÀ.....	3
2.1. Introducció.....	3
2.2. Primera proposta d'objectius de qualitat paisatgístic.....	3
2.3. Discussió dels objectius de qualitat paisatgística en el segon cicle de tallers.....	4
2.4. Proposta definitiva d'objectius de qualitat paisatgística.....	6
3. EL PLA DE GESTIÓ.....	11

1 INTRODUCCIÓ.

La part més important d'una Carta de Paisatge és la part propositiva i de consens quant a les estratègies, objectius i actuacions concretes a implementar. En el cas de la Carta del Paisatge de la conca de Barberà, la seva definició ha estat objecte d'un llarg procés de reflexió tècnica i participativa que ha durat més d'un any i mig, els resultats dels quals es proporcionen a continuació.

1.1 MARC JURÍDIC DE L'INSTRUMENT

Els objectius de qualitat paisatgística responen a la pregunta, tan senzilla i complexa alhora, de "quin paisatge volem?". Es tracta d'un dels pilars bàsics del [Conveni europeu del paisatge](#) i, de retruc, de la [Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya](#). Els objectius de qualitat paisatgística tenen, per tant, un rang estratègic i faciliten l'avenç cap a una nova cultura de la gestió i l'ordenació del territori que exigeix grans dosis de sensibilitat paisatgística per part de tots els agents que hi intervenen i de la societat en general.

Com a punt d'encontre entre les aspiracions de la ciutadania, l'opinió dels experts i les polítiques públiques en relació amb el paisatge, els objectius de qualitat paisatgística plasmen, de manera fidedigna i després d'un intens procés de consulta i participació pública, la meta final que una societat es marca a si mateixa en termes de millora dels seus paisatges.

1.2 ELS OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DE LES UNITATS DE PAISATGE DEL CAMP DE TARRAGONA QUE TENEN TERRITORI A LA CONCA DE BARBERÀ

Com s'ha comentat abastament al llarg de la Carta de Paisatge, aquesta emana també de totes les anàlisi, prospectives i proposicions que s'han elaborat en un rang territorial superior, com és el Catàleg de Paisatge del Camp de Tarragona, que proposa objectius de qualitat paisatgística per les diferents unitats de paisatge que tenen territori dins els límits administratius de la Conca de Barberà.

A continuació s'expliquen i expliciten aquests objectius de qualitat paisatgística

1. L'ALT GAIÀ

OQP1.1

Un paisatge de muntanya mitjana lliure de transformacions i processos d'artificialització que mantingui l'escenari de gran valor escènic que conforma. Aquest paisatge està caracteritzat per extenses pinedes de pi blanc molt contínues, brolles de romaní sobre materials calcaris i planes agrícoles allargassades.

OQP1.2

Un patrimoni històric medieval, representat per les ruïnes dels castells del Gaià i les masies, protegit o rehabilitat sense la presència d'elements que desfigurin la silueta del relleu en la línia de l'horitzó o entrin en competència amb els elements construïts situats en punts prominents del paisatge.

OQP1.3

Unes urbanitzacions que vetllen per un correcte tractament dels perímetres, atenent al risc d'incendi forestal.

OQP1.4

Una carretera C-37 amb els entorns ben gestionats i condicionats evitant la continuïtat de la massa forestal mitjançant actuacions adequades no artificialitzadores.

OQP1.5

Un entorn del riu Gaià, que travessa aquesta unitat encaixonat en materials calcaris, revaloritzat mantenint la vegetació natural de ribera i fomentant la promoció dels valors dels pobles petits i antics disposats al llarg d'aquest eix.

2. BAIXA SEGARRA

OQP2.1

Un patró històric de poblament medieval ben conservat i sense la presència d'elements que entrin en competència amb les fites patrimonials rellevants o minorin la qualitat de les façanes paisatgístiques de les poblacions. Aquest patró històric de poblament medieval, principalment dels pobles de Forés, Passanant, Conesa, Savallà del Comtat, Albió, Llorac, la Cirera, Rauric, i Aguiló, està format per nuclis compactes i petits sovint situats en punts prominents al voltant de castells o torres de defensa.

OQP2.2

Un patrimoni edificat i urbanístic de poblacions mantingudes al marge de les transformacions actuals, rehabilitat i mantenint-ne l'ús, tot conservant els trets característics que l'identifiquen.

OQP2.3

Un paisatge rural viu dominat per conreus de secà i construccions tradicionals de pedra seca que conservi mostres representatives d'aquestes construccions i eviti la banalització i artificialització dels espais oberts amb elements o instal·lacions de poca qualitat estètica. Aquest paisatge, que es situa principalment entre les poblacions de Passanant i Belltall, Conesa, les Piles, Santa Coloma de Queralt, està caracteritzat per

un relleu variat amb amples visuals dominades pels cultius de cereals distribuïts en camps ondulats separats per retalls de boscos o bosquines que es situen en els marges. Aquest

territori conté un variat i ric patrimoni de construccions agràries de pedra seca que configuren aquest paisatge rural.

OQP2.4

Un paisatge urbà de la població de Santa Coloma de Queralt, endreçat i harmònic, que creixi de manera ordenada conservant el seu caràcter nodal tot evitant la dispersió de noves edificacions i teixits urbans per la rodalia i permetent la promoció del seu ric patrimoni històric i urbanístic (plaça porxada, call jueu, recinte emmurallat...)

3. GARRIGUES BAIXES – VALL DEL CORB

OQP3.1

Uns entorns de les poblacions i els principals eixos de comunicació (en especial l'autopista AP-2 i el TGV) amb polígons industrials ben gestionats, ordenats, integrats i que tinguin en compte la connectivitat ecològica i paisatgística del territori. Les poblacions que es troben seguint el curs del riu Corb (al nord de la unitat), formen un conjunt paisatgístic remarcable, però la seva imatge i estructura es veu distorsionada per la proliferació de nombroses granges.

OQP3.2

Un paisatge rural viu, dominat per oliverars i fruterars de secà productius i fragments de vegetació natural, amb l'estructura tradicional de parcel·les abancalades i construccions de pedra seca i amb unes granges ben ordenades i integrades. El paisatge d'aquesta unitat es caracteritza per un ric mosaic format per fruterars de secà (principalment ametllers i oliveres) i vinyes i fragments de vegetació natural. Els marges de pedra seca i els aterraments han permès salvar el relleu de la unitat per poder conrear. La transformació dels conreus de secà a regadiu i els processos de concentració parcel·lària lligats al Canal Segarra- Garrigues poden variar notòriament la banda occidental d'aquest paisatge d'alt interès.

OQP3.4

Un paisatge fluvial del riu Corb amb una vegetació de ribera ben conservada i gestionada que proporcioni un paisatge de qualitat i que desenvolupi les seves funcions ambientals i paisatgístiques. El riu Corb, és el curs fluvial més important de la unitat; al seu voltant s'hi concentren diverses poblacions i, aprofitant els seus sediments, els camps de conreu també hi són presents. El bosc de ribera es redueix a petites franges d'oms, àlbers, salzes, pollancre, canyissars i esbarzers que cal preservar i afavorir.

4. CONCA DE POBLET

OQP4.1

Un corredor del Francolí que permeti la contemplació dels elements patrimonials més rellevants i presenti una façana endreçada i de qualitat quan discorri prop d'elements urbans. Aquest espai és el territori històric de pas entre les terres del litoral i l'interior de Catalunya i és

on es concentren els principals nuclis de població (Vilaverd, Montblanc, l'Espluga de Francolí i Vimbodí), polígons industrials i d'activitat econòmica, així com, diverses infraestructures lineals de llarg recorregut.

OQP4.2

Un patrimoni històric i arquitectònic, conformat pel monestir cistercenc de Poblet, el nucli medieval de Montblanc, les granges de Riudabella i Milmanda, els cellers modernistes de Pira, Barberà de la Conca, Rocafort o Sarral, protegit i valorat, i amb uns entorns de protecció lliures d'edificacions i instal·lacions que en facilitin la contemplació.

OQP4.3

Un paisatge de conca i serres amb un mosaic agroforestal amb gran diversitat de conreus ben conservat esdevenint un element representatiu del paisatge rural de mosaic propi de la trilogia mediterrània. Aquests conreus estan formats per vinyes, ametllers i oliveres alternats amb cereals distribuïts en unitats molt parcel·lades sovint configurades mitjançant marges de pedra seca.

OQP4.4

Un valuós patrimoni rural format per barraques de volta, pous de gel, arneres, pous, bassots, basses, fonts, molins fariners, peixeres o rescloses, sèquies, ponts de pedra i camins empedrats ben conservats, viu i promocionat turísticament.

OQP4.5

Uns nuclis de població de Lilla, Prenafeta, la Guàrdia dels Prats, Barberà de la Conca, Pira, Cabra del Camp, Blancafort, Solivella, Sarral, Rocafort de Queralt i Vallverd, amb un creixement ordenat que mantingui la seva disposició nodal i compacte, conservi els valors urbanístics i patrimonials amb tipologies constructives pròpies del lloc i eviti la dispersió d'elements urbans i construïts.

5. MUNTANYES DE PRADES

OQP5.1

Un paisatge del massís muntanyós de Prades, amb una gran biodiversitat i riquesa geològica, on s'hi dugui a terme una bona gestió mantenint un nivell molt baix d'artificialització i fomentant les mesures integradores en totes les actuacions necessàries (millora de les carreteres, desenvolupaments urbanístics, establiment d'equipaments i de serveis tècnics...).

OQP5.2

Un important patrimoni històric d'abrics amb pintures rupestres, coves amb jaciments arqueològics, masos balmats construïts a recer d'un cingle, masos de muntanya testimonis d'un poblament antic i el centre de la Vila de Prades, ben gestionat compatibilitzant la seva

preservació amb la promoció social i turística afavorint la diversificació econòmica d'aquest territori.

OQP5.3

Un paisatge urbà dels nuclis de Prades, Vilanova de Prades, Rojals, Rojalets i Farena ben planificat i que creixi de manera ordenada afavorint la compacitat del nucli, fomentant l'adopció de tipologies i d'elements identitaris propis de l'arquitectura de muntanya mediterrània, i respectant les principals visuals de qualitat i la seva façana paisatgística, centrada en el campanar.

OQP5.4

Un paisatge de valls, barrancs, cingleres, tossals, altiplans, espadats, balmes, formacions rocoses..., ben conservat, lliure d'edificacions i instal·lacions, i amb zones habilitades per a la seva contemplació ben integrades en el paisatge.

Com es pot observar, bona part d'aquests objectius de qualitat paisatgística són traslladables i aplicables a la Carta de Paisatge, però no tots, donat que algunes de les unitats de paisatge del Catàleg són de rang superior i, per tant, incorporen territoris que no formen part de la unitat administrativa de la Conca de Barberà i, en alguns casos, trets paisatgístics que tampoc hi són aplicables.

2 ELS OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DE LA CARTA DE PAISATGE DE LA CONCA DE BARBERÀ.

2.1 INTRODUCCIÓ

En base al treball diagnòstic i d'identificació de les unitats de paisatge, així com de les percepcions i comentaris recollits a la primera tanda de tallers de la Carta de Paisatge realitzats a l'octubre i novembre de 2018 en diversos municipis de la Conca de Barberà, es va poder realitzar una proposta inicial d'objectius de qualitat paisatgística per a la Carta de Paisatge de la Conca de Barberà.

Cal recordar que els tallers de participació inicial de la Carta de Paisatge van ser els següents:

El primer cicle va tenir lloc durant el mes d'octubre, els dies: 18 d'octubre a Vimbodí (Sala 1 d'Octubre, baixos de l'ajuntament), 19 d'octubre a Sarraí (Sala de Plens de l'ajuntament), 25 d'octubre a Santa Coloma de Queralt (Sala de la Torre del Castell dels Comtes), 26 d'octubre a Montblanc. Es van treballar i definir les unitats de paisatge de la Conca de Barberà.

2.2 PRIMERA PROPOSTA D'OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA

En una primera proposta tècnica, es van proposar 6 objectius generals amb el desenvolupament dels seus objectius específics, essent els següents:

1. Recuperar i posar en valor el patrimoni històric de la comarca

- 1.1. Recuperar el patrimoni de castells, muralles, torres, palaus i fortificacions de la comarca
- 1.2. Protegir efectivament els jaciments arqueològics i les pintures rupestres, facilitant l'ús públic i la visita en aquells on sigui compatible amb la seva protecció
- 1.3. Recuperar el patrimoni de molins fariners i hidràulics
- 1.4. Recuperar els masos
- 1.5. Dissenyar un pla de senyalització vial que permeti conèixer els elements d'interès històric existents a cada poble, amb èmfasi en les fortificacions, el romànic, el gòtic i el patrimoni civil del segle XIX i XX.

2. Mantenir la integritat visual i paisatgística i l'habitabilitat dels nuclis urbans de la comarca

- 2.1. Recuperar els nuclis urbans abandonats i degradats de la comarca
- 2.2. Eliminar estructures obsoletes a la perifèria dels nuclis urbans (granges, naus industrials...)
- 2.3. Redissenyar paisatgísticament les àrees d'aparcament
- 2.4. Estudiar la ubicació i naturalesa d'elements de senyalització, publicitat i d'altres que causen impacte sobre la visibilitat dels nuclis urbans i el seu patrimoni i reubicar/eliminar aquelles que siguin necessàries
- 2.5. Recuperar elements tradicionals com les alineacions de plàtans a les carreteres d'entrada en algunes poblacions
- 2.6. Millorar la xarxa de telecomunicacions de la comarca, així com la integració paisatgística de les infraestructures necessàries, per facilitar la vida als pobles
- 2.7. Formular i executar una estratègia de recuperació d'habitatges buits als nuclis urbans de la comarca
- 2.8. Incloure estratègies de compacitat i embelliment a les revisions de planejament urbanístic de la comarca
- 2.9. Fomentar la interconnexió entre nuclis urbans mitjançant la xarxa de camins i senders

3. Protegir, gestionar i conservar els hàbitats naturals i les formacions geològiques d'interès

- 3.1. Conservar els arbres i les arbredes monumentals, notables i singulars
- 3.2. Prevenir els incendis forestals
- 3.3. Recuperar i diversificar els paisatges fluvials i les fonts
- 3.4. Posar en valor les brolles, màquies i comunitats herbàcies i arbustives, tot recuperant espais oberts
- 3.5. Fomentar la maduració i diversificació dels boscos
- 3.6. Aconseguir òrgans de gestió efectius pels espais naturals protegits de la comarca que no en disposen
- 3.7. Involucrar la societat civil i les administracions locals en la gestió del patrimoni natural mitjançant la figura de la custòdia del territori

4. Fomentar el mosaic agrícola tradicional i les noves formes de conreu respectuoses amb el medi ambient i el paisatge

- 4.1. Recuperar el patrimoni etnològic menor, associat a la vida agrícola i els usos tradicionals
- 4.2. Recuperar marges i bancals
- 4.3. Fomentar i potenciar conreus alternatius d'alt valor paisatgístic
- 4.4. Promoure formes de conreu més respectuoses amb el medi i el paisatge
- 4.5. Afavorir els formats extensius tradicionals en els conreus llenyosos
- 4.6. Recuperar l'heterogeneïtat del parcel·lari agrícola, protegint i recuperant marges arbrats i boscos-illa
- 4.7. Fomentar productes de qualitat que puguin afegir valor mitjançant la conservació del paisatge
- 4.8. Recuperar àrees de conreu a les zones de muntanya
- 4.9. Fomentar la ramaderia extensiva i l'apicultura

5. Restaurar els paisatges degradats i banals

- 5.1. Inventariar construccions abandonades (granges, naus, magatzems...) i elaborar un pla de reconversió/demolició
- 5.2. Inventariar els espais annexes i intersticials entre infraestructures de comunicació, definint el seu propietari, i elaborar un pla de recuperació ambiental i paisatgística
- 5.3. Inventariar traces de carreteres abandonades i elaborar un pla de reconversió/demolició
- 5.4. Desenvolupar un pla de millores paisatgístiques pels polígons industrials de la comarca
- 5.5. Restaurar antics abocadors i pedreres

6. Augmentar la conscienciació i el coneixement sobre el paisatge a la comarca

- 6.1. Crear una xarxa de miradors de paisatge amb valor interpretatiu
- 6.2. Crear una xarxa d'itineraris de paisatge mitjançant la xarxa de senders i camins
- 6.3. Dissenyar i executar un programa d'educació en el paisatge als centres escolars de la comarca

2.3 DISCUSSIÓ DELS OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA EN EL SEGON CICLE DE TALLERS

El segon cicle de tallers de participació de la Carta de Paisatge de la Conca de Barberà va tenir lloc al novembre de 2018, en les següents localitats:

El segon cicle es va celebrar durant el mes de novembre els dies: 26 de novembre a Conesa, 27 de novembre a Les Piles, 28 de novembre a Vilaverd i el 30 de novembre a Solivella, en aquests es . S'acordaran quins seran els objectius de qualitat paisatgística de la comarca.

A continuació s'expliquen els aspectes que es van citar a cadascuna de les reunions de participació com a més remarcables. Val a dir que, sovint, les propostes es troben a cavall entre el que són pròpiament objectius i el que són accions, i en tot cas, van servir per modular la proposta d'accions.

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA. REUNIÓ CONESA

- Millorar la xarxa de telecomunicacions (internet i TV, no n'hi ha)
- Millorar la xarxa de carreteres
- Millorar la massa forestal per evitar el risc d'incendi
- Augmentar l'oferta d'allotjaments turístiques
- Reduir les restriccions a l'activitat agrària i les seves estructures
- Organitzar visites guiades pel poble
- Solucionar el problema de l'aigua (contaminada per nitrats)
- Millorar les fonts
- Millorar els Camins
- Donar a conèixer valors com Sant Antoni, Sant Pere Sabella, Torlanda, Saladern
- Aprofundir el coneixement de la història, costums, anècdotes,
- Millorar la senyalització turística
- Millorar i conservar els boscos de ribera
  - Conservar els marges de pedra, les pallisses, les cabanes, les eres
  - Recuperar els nuclis deshabitats (Saladern, Torlanda, Sabella)
- No quedar-se relegats a un paisatge cerealístic únicament
- Redefinir els límits de la D.O. per si algú vol intentar l'aventura vitivinícola

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA. REUNIÓ LES PILES

- Millora de la carretera C-241 per temes de seguretat i habitabilitat
- Gestió forestal per reduir riscos d'incendis forestals
- Afavorir que es puguin rehabilitar les barraques de camp (ja que ara hi ha massa restriccions urbanístiques)
- Fer alguna cosa per evitar la presència de cases buides (abandonades, en mans de bancs) i la degradació dels cascs antics
- Millorar la disponibilitat d'aigua de qualitat i quantitat
- Neteja de la riera
- Recuperació dels horts urbans
- Què ocorrerà amb els parcs èdics el dia que siguin obsolets?
- Afavorir el lideratge de Santa Coloma de Queralt en el tema turístic, així com la recuperació del seu casc urbà
- Què passa amb les edificacions que queden obsoletes, com granges, les naus de formigó de l'entorn de Santa Coloma?
- Senyalització i millora del turisme en aquest àmbit de la comarca

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA. REUNIÓ VILAVERD

- Reconstruir marges i fer-ne de nous amb marges desfets canviats de lloc
- Recuperar els camins rurals entre els pobles
- Valorar els molins fariners i altre patrimoni rural
- Neteja de la llera del riu a Vilaverd i altres (l'ACA demana massa burocràcia)
- Facilitar ramats de cabres, ovelles i bestiar
- Recuperar el camí blau del Francolí. Neteja del camí lateral del riu i neteja interior del riu. Evitar que el curs del riu es desviï cap al camí ja que està massa ple de canyar
- Facilitar permisos per reconstruir cases a diferent alçada de l'original amb el mateix estil i coloració

- Millorar les comunicacions, especialment cap a Valls, i també la zona nord (Montblanc-Santa Coloma). Tenir en compte FP Instituts i Ensenyament
- Alliberar AP2 i interconnexió amb A27
- Potenciar i agilitzar iniciatives
- Potenciar castanyers (a Vilanova de Prades) i incentivar varietats autòctones poc conegudes i poc comercials
- Potenciar tallafocs i facilitar rompudes agrícoles. Gestió forestal. Aprofitament forestal de fusta. Aclarides. Subvencions
- Recuperar la carretera vella de Vilaverd a Montblanc com a via verda i d'ús quotidià
- Combatre la contaminació lumínica

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA. REUNIÓ SOLIVELLA

- Elaboració de catàlegs de masies i recuperar masies que cauen, fins i tot com habitatges donada la manca d'habitatges a la comarca.
- Neteja i manteniment de boscos i rius, pel perill d'incendis i inundacions
- Vetllar per que les companyies elèctriques conservin i mantinguin les franges de seguretat de les seves línies.
- Millorar les comunicacions interiors, que siguin correctes per l'ample que necessiten pel tema de transport
- Millorar les telecomunicacions (internet)
- Recuperar camins; per vincular estratègicament el patrimoni, per unir comarques i integrar el paisatge, per exemple el de pedra seca: sensibilització, conservació, conservació de marges, cabanes. També aprofundir en la unió de camins intermunicipals, dirigits pel CCCB (per benefici social i econòmic)
- Elaborar una ruta de fortificacions
- Catalogar l'arbrat. Promoure un inventari d'arbres singulars a nivell comarcal, per tal de protegir-los

- Buscar un equilibri a les construccions com granges, magatzems, que tinguin una adequació a l'entorn. Qualsevol infraestructura, existent o nova, que s'adapti i s'integri d'acord amb la carta de paisatge.
- Catalogar i recuperar elements de pedra com marges, elaborant rutes i col·laboració públicoprivada
- Evitar monocultiu agrícola i fomentar el mosaic (ametller, vinya, olivera, cereal) que és tan interessant i permet tenir colors diferents al llarg de l'any.
- Diversificar les empreses, no concentrar-les sinó descentrar-les en petites zones industrials a diferents municipis, per evitar pobles dormitori i donar-los vida.
- Identificar i conservar totes les fonts
- Registrar la toponímia del patrimoni natural a nivell local: partides, elements naturals

Val a dir que, donat que el maig de 2019 hi van haver eleccions als ens locals, i que alguns equips de govern d'ajuntaments, i la mateixa composició del Consell Comarcal va canviar, es va considerar convenient poder establir una nova ronda de sessions participatives, però en aquest cas encaminades als càrrecs electes, per tal de que aquests poguessin conèixer la Carta de Paisatge i en facilitessin la seva adhesió. Tanmateix, en aquestes sessions també es van fer algunes aportacions sobre objectius i accions que van ser convenientment recollides.

Les sessions van realitzar-se al 2 d'octubre de 2019 a Sarraí, el 9 d'octubre a l'Espluga de Francolí, el 16 d'octubre a Santa Coloma de Queralt i el 23 d'octubre a Vilanova de Prades

2.4 PROPOSTA DEFINITIVA D'OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA

Posteriorment a aquestes reunions, s'ha pogut establir una proposta definitiva d'objectius de qualitat paisatgística, que són els següents:

1. Recuperar i posar en valor el patrimoni històric de la comarca

- 1.1. Consolidar, conservar i/o recuperar el patrimoni de castells, muralles, torres, talaies, portals, palaus i fortificacions de la comarca
- 1.2. Explorar, posar en valor i protegir efectivament els jaciments arqueològics i les pintures rupestres, facilitant l'ús públic i la visita en aquells on sigui compatible amb la seva protecció
- 1.3. Recuperar el patrimoni de molins fariners i altres elements de la cultura de l'aigua
- 1.4. Conservar i/o recuperar els masos, proporcionant-los usos i habitabilitat compatible amb la seva història i qualitats paisatgístiques
- 1.5. Dissenyar un pla de senyalització vial que permeti conèixer els elements d'interès històric existents a cada poble

2. Mantenir la integritat visual i paisatgística i l'habitabilitat dels nuclis urbans de la comarca

- 2.1. Recuperar els nuclis urbans degradats de la comarca, amb problemes greus de pèrdua de població, i avaluar les possibilitats d'actuació als que ja estan abandonats
- 2.2. Eliminar o reciclar estructures obsoletes a la perifèria dels nuclis urbans (granges, naus industrials...)
- 2.3. Redissenyar paisatgísticament les àrees d'aparcament
- 2.4. Estudiar la ubicació i naturalesa d'elements de senyalització, publicitat i d'altres que causen impacte sobre la visibilitat dels nuclis urbans i el seu patrimoni i reubicar/eliminar aquelles que siguin necessàries
- 2.5. Recuperar elements tradicionals com les alineacions d'arbres a les carreteres d'entrada en algunes poblacions (tenint sempre en compte la seguretat viària)
- 2.6. Millorar la xarxa de telecomunicacions de la comarca, així com la integració paisatgística de les infraestructures necessàries, per facilitar la vida als pobles
- 2.7. Formular i executar una estratègia de recuperació d'habitatges buits als nuclis urbans de la comarca
- 2.8. Incloure estratègies de compacitat i embelliment a les revisions de planejament urbanístic de la comarca
- 2.9. Fomentar la interconnexió entre nuclis urbans mitjançant la xarxa de camins i senders
- 2.10. Millorar la xarxa i infraestructura de comunicacions viàries i ferroviàries de la comarca, sempre tenint en compte la seva correcta inserció i integració paisatgística

3. Protegir, gestionar i conservar els hàbitats naturals i les formacions geològiques d'interès

- 3.1. Conservar els arbres i les arbredes monumentals, notables i singulars
- 3.2. Prevenir els incendis forestals
- 3.3. Recuperar i diversificar els paisatges fluvials i les fonts
- 3.4. Posar en valor les brolles, màquies i comunitats herbàcies i arbustives, tot recuperant espais oberts
- 3.5. Fomentar la maduració i diversificació dels boscos
- 3.6. Aconseguir òrgans de gestió efectius pels espais naturals protegits de la comarca que no en disposen
- 3.7. Involucrar la societat civil i les administracions locals en la gestió del patrimoni natural mitjançant la figura de la custòdia del territori
- 3.8. Fomentar l'aprofitament sostenible de les masses forestals, amb especial atenció als productes secundaris
- 3.9. Protegir i posar en valor el patrimoni geològic, geomorfològic i paleontològic

4. Fomentar el mosaic agrícola tradicional i les noves formes de conreu respectuoses amb el medi ambient i el paisatge

- 4.1. Recuperar el patrimoni etnològic associat a la vida agrícola i els usos tradicionals (cabanes, barraques, eres, corrals, cocons, pous de gel, carboneres...)
- 4.2. Recuperar marges i bancals
- 4.3. Fomentar i potenciar conreus alternatius d'alt valor paisatgístic
- 4.4. Promoure formes de conreu més respectuoses amb el medi i el paisatge
- 4.5. Afavorir els formats extensius tradicionals en els conreus llenyosos
- 4.6. Recuperar l'heterogeneïtat del parcel·lari agrícola, protegint i recuperant marges arbrats i boscos-illa
- 4.7. Fomentar productes de qualitat que puguin afegir valor mitjançant la conservació del paisatge
- 4.8. Recuperar àrees de conreu a les zones de muntanya
- 4.9. Fomentar la ramaderia extensiva i l'apicultura

5. Restaurar els paisatges degradats i banals

- 5.1. Inventariar construccions abandonades (granges, naus, magatzems...) i elaborar un pla de reconversió/demolició
- 5.2. Inventariar els espais annexes i intersticials entre infraestructures de comunicació, definint el seu propietari, i elaborar un pla de recuperació ambiental i paisatgística
- 5.3. Inventariar traces de carreteres abandonades i elaborar un pla de reconversió/demolició
- 5.4. Desenvolupar un pla de millores paisatgístiques pels polígons industrials de la comarca
- 5.5. Restaurar antics abocadors i pedreres, tot posant en valor aquells elements de la cultura minera i extractiva d'interès patrimonial

6. Augmentar la conscienciació i el coneixement sobre el paisatge a la comarca

- 6.1. Crear una xarxa de miradors de paisatge amb valor interpretatiu
- 6.2. Crear una xarxa d'itineraris de paisatge mitjançant senders i camins
- 6.3. Dissenyar i executar un programa d'educació en el paisatge als centres escolars i de gent gran de la comarca

7. Desenvolupar una política comarcal de promoció i protecció del paisatge de la comarca

- 7.1. Crear un òrgan de gestió i coordinació de polítiques de paisatge a la comarca
- 7.2. Establir sinèrgies amb iniciatives de paisatge de comarques veïnes
- 7.3. Promoure iniciatives de foment d'accions de millora, protecció i promoció del paisatge per entitats locals, empresarials i cíviques

No tots els objectius de qualitat paisatgística apliquen a cadascuna de les unitats de paisatge, lògicament. El següent quadre relaciona les unitats de paisatge amb els objectius de qualitat paisatgística de la Carta de Paisatge de la Conca de Barberà.

	UP1	UP2	UP3	UP4	UP5	UP6	UP7	UP8	UP9	UP10	UP11	UP12	UP13	UP14	UP15	UP16	UP17
1. Recuperar i posar en valor el patrimoni històric de la comarca																	
1.1. Recuperar el patrimoni de castells, muralles, torres, talaies, palaus i fortificacions de la comarca																	
1.2. Explorar, posar en valor i protegir efectivament els jaciments arqueològics i les pintures rupestres, facilitant l'ús públic i la visita en aquells on sigui compatible amb la seva protecció																	
1.3. Recuperar el patrimoni de molins fariners i altres elements de la cultura de l'aigua																	
1.4. Conservar i/o recuperar els masos, proporcionant-los usos i habitabilitat compatible amb la seva història i qualitats paisatgístiques																	
1.5. Dissenyar un pla de senyalització vial que permeti conèixer els elements d'interès històric existents a cada poble																	
2. Mantenir la integritat visual i paisatgística i l'habitabilitat dels nuclis urbans de la comarca																	
2.1. Recuperar els nuclis urbans degradats de la comarca, amb problemes greus de pèrdua de població, i avaluar les possibilitats d'actuació als que ja estan abandonats																	
2.2. Eliminar estructures obsoletes a la perifèria dels nuclis urbans (granges, naus industrials...)																	
2.3. Redissenyar paisatgísticament les àrees d'aparcament																	
2.4. Estudiar la ubicació i naturalesa d'elements de senyalització, publicitat i d'altres que causen impacte sobre la visibilitat dels nuclis urbans i el seu patrimoni i reubicar/eliminar aquelles que siguin necessàries																	
2.5. Recuperar elements tradicionals com les alineacions d'arbres a les carreteres d'entrada en algunes poblacions (tenint sempre en compte la seguretat viària)																	
2.6. Millorar la xarxa de telecomunicacions de la comarca, així com la integració paisatgística de les infraestructures necessàries, per facilitar la vida als pobles																	
2.7. Formular i executar una estratègia de recuperació d'habitatges buits als nuclis urbans de la comarca																	
2.8. Incloure estratègies de compacitat i embelliment a les revisions de planejament urbanístic de la comarca																	

	UP1	UP2	UP3	UP4	UP5	UP6	UP7	UP8	UP9	UP10	UP11	UP12	UP13	UP14	UP15	UP16	UP17
2.9. Fomentar la interconnexió entre nuclis urbans mitjançant la xarxa de camins i senders																	
2.10. Millorar la xarxa i infraestructura de comunicacions viàries i ferroviàries de la comarca, sempre tenint en compte la seva correcta inserció i integració paisatgística																	
3. Protegir, gestionar i conservar els hàbitats naturals i les formacions geològiques d'interès																	
3.1. Conservar els arbres i les arbredes monumentals, notables i singulars																	
3.2. Prevenir els incendis forestals																	
3.3. Recuperar i diversificar els paisatges fluvials i les fonts																	
3.4. Posar en valor les brolles, màquies i comunitats herbàcies i arbustives, tot recuperant espais oberts																	
3.5. Fomentar la maduració i diversificació dels boscos																	
3.6. Aconseguir òrgans de gestió efectius pels espais naturals protegits de la comarca que no en disposen																	
3.7. Involucrar la societat civil i les administracions locals en la gestió del patrimoni natural mitjançant la figura de la custòdia del territori																	
3.8.Fomentar l'aprofitament sostenible de les masses forestals, amb especial atenció als productes secundaris																	
3.9.Protegir i posar en valor el patrimoni geològic, geomorfològic i paleontològic																	
4. Fomentar el mosaic agrícola tradicional i les noves formes de conreu respectuoses amb el medi ambient i el paisatge																	
4.1. Recuperar el patrimoni etnològic associat a la vida agrícola i els usos tradicionals (cabanes, barraques, eres, corrals, cocons, pous de gel, carboneres...)																	
4.2. Recuperar marges i bancals																	
4.3. Fomentar i potenciar conreus alternatius d'alt valor paisatgístic																	
4.4. Promoure formes de conreu més respectuoses amb el medi i el paisatge																	
4.5. Afavorir els formats extensius tradicionals en els conreus llenyosos																	
4.6. Recuperar l'heterogeneïtat del parcel·lari agrícola, protegint i recuperant marges arbrats i boscos-illa																	

	UP1	UP2	UP3	UP4	UP5	UP6	UP7	UP8	UP9	UP10	UP11	UP12	UP13	UP14	UP15	UP16	UP17
4.7. Fomentar productes de qualitat que puguin afegir valor mitjançant la conservació del paisatge																	
4.8. Recuperar àrees de conreu a les zones de muntanya																	
4.9. Fomentar la ramaderia extensiva i l'apicultura																	
5. Restaurar els paisatges degradats i banals																	
5.1. Inventariar construccions abandonades (granges, naus, magatzems...) i elaborar un pla de reconversió/demolició																	
5.2. Inventariar els espais annexes i intersticials entre infraestructures de comunicació, definint el seu propietari, i elaborar un pla de recuperació ambiental i paisatgística																	
5.3. Inventariar traces de carreteres abandonades i elaborar un pla de reconversió/demolició																	
5.4. Desenvolupar un pla de millores paisatgístiques pels polígons industrials de la comarca																	
5.5. Restaurar antics abocadors i pedreres, tot posant en valor aquells elements de la cultura minera i extractiva d'interès patrimonial																	
6. Augmentar la conscienciació i el coneixement sobre el paisatge a la comarca																	
6.1. Crear una xarxa de miradors de paisatge amb valor interpretatiu																	
6.2. Crear una xarxa d'itineraris de paisatge mitjançant la xarxa de senders i camins																	
6.3. Dissenyar i executar un programa d'educació en el paisatge als centres escolars de la comarca																	
7. Desenvolupar una política comarcal de promoció i protecció del paisatge de la comarca																	
7.1. Crear un òrgan de gestió i coordinació de polítiques de paisatge a la comarca																	
7.2. Establir sinèrgies amb iniciatives de paisatge de comarques veïnes													no				
7.3. Promoure iniciatives de foment d'accions de millora, protecció i promoció del paisatge per entitats locals, empresarials i cíviques.																	

3 EL PLA DE GESTIÓ

El Pla de Gestió concreta els objectius de qualitat paisatgística en accions i actuacions que poden ser abordades per part del Consell Comarcal de la Conca de Barberà, pels ajuntaments o per qualsevol altre administració sectorial o supralocal, i també per agents privats.

Per a la seva elaboració, s'han recopilat totes les propostes concretes obtingudes als dos cicles de participació, més els compromisos, en forma d'acció, que han elaborat els diferents ajuntaments, associacions i empreses en el procés de concertació i adhesió a la carta, i enviats al Consell Comarcal mitjançant els acords d'adhesió i els fulls de compromisos.

Val a dir que, posteriorment al segon cicle de tallers de participació, es va enviar per correu electrònic a totes les associacions privades de la comarca i a tots els negocis dels gremis de l'agricultura, la ramaderia i el turisme, una carta convidant-los a adherir-se a la Carta de Paisatge i formular compromisos. Aquest treball també es va fer amb tots els consistoris de la Conca.

Per tant, el Pla de Gestió inclou en el seu formulat, també, referències als compromisos facilitats voluntàriament, com exemples de concreció de les accions realitzades. De fet, no es concreten totes i cadascuna de les possibles ubicacions, elements o espais que podrien ser objecte d'una acció, sinó aquelles que, o bé són molt clares i evidents, o algun agent ha manifestat en seu interès en que siguin específicament referenciades (en el procés de participació o en el procés d'adhesió). Cal tenir en compte que 21 ajuntaments de la Conca de Barberà, el Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet i 19 agents privats (10 empreses, 7 associacions i 2 museus) han formulat adhesions a la Carta, la major part de les quals incloent compromisos específics.

Per cada objectiu específic, es proposen, si s'escau:

Accions generals: que poden ser executades en el global de la comarca

Accions concretes: que fan referència a una ubicació en concret i que, o bé han estat citades directament per algun agent durant el procés de participació, o bé es consideren com molt clares i molt necessàries per l'equip tècnic que redacta el Pla de Gestió

Compromisos: els compromisos concrets presentats pels adherents a la Carta, que han estat ordenats el més coherentment possible essent assignats a l'objectiu específic més adequat. Val a dir que, a vegades, algun compromís pot ser assignat a més d'un objectiu específic.

El Pla de Gestió es referencia també al Document de Consens que significa l'aprovació definitiva de la Carta de Paisatge de la Conca de Barberà.

Cal entendre el Pla de Gestió com un document obert, que s'anirà enriquint en el temps amb nous compromisos i aportacions, especialment en l'àmbit de les accions concretes.

A continuació es desenvolupa el Pla de Gestió.

1. RECUPERAR I POSAR EN VALOR EL PATRIMONI HISTÒRIC DE LA COMARCA

1.1. Recuperar el patrimoni de castells, muralles, torres, talaies, portals, palaus i fortificacions de la comarca

Accions generals

- 1.1.1. Establir protocols tècnics i estètics per assegurar que les restauracions es realitzen sense modificar l'estructura original, conjuntament amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
- 1.1.2. Establir un programa d'ajuts i subvencions per preservar i restaurar el patrimoni cultural, conjuntament amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, tot buscant també fonts alternatives, incloent les privades
- 1.1.3. Fomentar l'ús turístic d'aquest tipus d'elements assegurant un retorn econòmic dedicat a la recuperació del patrimoni
- 1.1.4. Establir un pla i programa de prioritització de les actuacions en el patrimoni fortificat (segons el valor cultural i històric, sostenibilitat i cost econòmic)
- 1.1.5. Dissenyar una lloc web on apareguin inventariats i referenciats tots els elements del patrimoni fortificat de la comarca

Accions concretes

- Recuperar les restes de l'església romànica de Vallclara (cementiri vell)
- Recuperar les restes del castell de Vilanova de Prades

Compromisos

- Dur a terme accions de millora de l'accessibilitat al Castell Templar. *Compromís de l'Ajuntament de Barberà de la Conca.*
- Promocionar la restauració d'elements característics del municipi, integrant-los paisatgísticament en el seu context arquitectònic i entorn natural. *Compromís de l'Ajuntament de Forès.*
- Posar en valor la torre de Santa Perpètua de Gaià, duent a terme la seva museïtzació. *Compromís de l'Ajuntament de Pontils.*
- Recuperar el patrimoni de torres i fortificacions del municipi de Sarraí. *Compromís de l'Ajuntament de Sarraí.*

1.2. Protegir efectivament els jaciments arqueològics i les pintures rupestres, facilitant l'ús públic i la visita en aquells on sigui compatible amb la seva protecció

Accions generals

- 1.2.1. Fomentar l'educació sobre la importància cultural d'aquests elements històrics
- 1.2.2. Elaborar un pla d'actuació d'excavacions arqueològiques, ordenat i prioritzat, i cercar els recursos econòmics per poder-lo executar, conjuntament amb el Departament de Cultura de la Generalitat, institucions privades i finançadors.

- 1.2.3. En base als resultats de camp del pla d'actuació d'excavacions arqueològiques, decidir que s'ha de protegir i que no
- 1.2.4. Utilitzar les noves tecnologies per crear projectes de coneixement i interpretació ex-situ que eviti degradacions per l'ús públic
- 1.2.5. Dissenyar i implementar un sistema de rotulació respectuosa
- 1.2.6. Introduir conceptes sobre els paisatges prehistòrics i històrics en els sistemes de senyalització i interpretació de jaciments.

Compromisos

- Localitzar les restes paleolítiques, balmes i coves del t.m. de l'Espluga de Francolí, senyalitzant-les i creant material divulgatiu. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí.*
- Posar en valor el patrimoni paleontològic i els jaciments arqueològics del municipi de Sarral. *Compromís de l'Ajuntament de Sarral.*

1.3. Recuperar el patrimoni de molins fariners i altres elements de la cultura de l'aigua

Accions generals

- 1.3.1. Crear una línia d'ajuts o subvencions per la millora dels molins de propietat privada, conjuntament amb el Departament de Cultura de la Generalitat, l'Agència Catalana de l'Aigua, el Departament de Territori i Sostenibilitat, i possibles empreses privades interessades en participar (empreses de gestió de l'aigua, grans indústries agroalimentàries del món dels cereals)
- 1.3.2. Facilitar l'ús públic i les visites als molins privats i recuperar per l'ús públic els molins de propietat pública (per exemple un molí privat que hi ha a un local municipal a la plaça de Blancafort)
- 1.3.3. Facilitar usos nous al patrimoni de molins, com per exemple serveis turístics o de restauració

Compromisos

- Recuperar el pont Vell de Montblanc danyat per la devastadora riuada de 22-10-2019. *Compromís de l'Ajuntament de Montblanc.*
- Recuperar el paisatge de sèquies i peixeres del municipi de Montblanc destrossades per la riuada del 22-10-2019. *Compromís de l'Ajuntament de Montblanc.*
- Recuperar patrimoni de molins fariners i hidràulics del municipi de Santa Coloma de Queralt. *Compromís de l'Ajuntament de Santa Coloma de Queralt.*
- Recuperar el patrimoni de molins de la vila de Sarral. *Compromís de l'Ajuntament de Sarral.*

1.4. Recuperar els masos, proporcionant-los usos i habitabilitat compatible amb la seva història i qualitats paisatgístiques

Accions generals

- 1.4.1. Establir un sistema fiscal que faciliti la recuperació dels masos per part dels seus propietaris mitjançant mesures com l'exempció de tributs i taxes
- 1.4.2. Facilitar, mitjançant normativa urbanística, la segregació dels masos de la finca per poder mantenir habitatge i conreu
- 1.4.3. Facilitar els tràmits administratius, tant urbanístic com de projecte, mitjançant el suport de tècnics proporcionats per l'administració municipal i comarcal.
- 1.4.4. Definir els masos d'importància històrica o simbòlica comarcal i establir estratègies per la seva recuperació (p.ex. Mas d'en Xup)
- 1.4.5. Recatalogar, valorar i prioritzar actuacions de protecció sobre el patrimoni dels masos i plantejar titularitat.

Compromisos

- A Barberà de la Conca, embelliment d'unes voltes del segle X (BCIL), que forma part de la propietat de l'Allotjament Rural de les Voltes. *Compromís les Voltes.*

1.5. Dissenyar un pla de senyalització vial que permeti conèixer els elements d'interès històric existents a cada poble.

Accions generals

- 1.5.1. Planificació per determinar la necessitat o no de senyalitzar els diversos elements d'interès històric
- 1.5.2. Revisar el pla comarcal de senyalització existent, amb especial incís en millorar la identificació d'elements històrics en la ruta del Cister.
- 1.5.3. Incloure informació sintètica sobre la història de cada monument
- 1.5.4. Crear sinèrgies, quant a senyalització, entre les diferents poblacions i municipis
- 1.5.5. Acordar amb la Diputació de Tarragona i el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya fórmules per facilitar la senyalització turística viària.

2. MANTENIR LA INTEGRITAT VISUAL I PAISATGÍSTICA I L'HABITABILITAT DELS NUCLIS URBANS DE LA COMARCA

2.1. Recuperar els nuclis urbans degradats de la comarca, amb problemes greus de pèrdua de població, i avaluar les possibilitats d'actuació als que ja estan abandonats

Accions generals

2.1.1. Promoure, conjuntament amb el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, plans de rehabilitació dels nuclis antics de les grans poblacions de la comarca

2.1.2. Prioritzar els nuclis urbans encara habitats sobre els que ja s'han perdut (degradats i abandonats), que caldria mantenir a nivell històric, consolidant estructures des d'un punt de vista cultural i identitari.

Accions concretes

- Recuperar edificis vitivinícoles o agrícoles de Vilanova de Prades, com "Els Cubs", l'antiga "Cal Vella" o "Corrals" que donaven nom a cases o ens feien diversos oficis amb vinya, fruits secs i animals

Compromisos

- Ajudar a dissenyar i gestionar ajudes a inversions en habitatges en mal estat, a l'aïllament de les cases en finestres i sostres, millora dels serveis bàsics de banyis i cuines per a la qualitat de vida de les persones que hi viuen i assessorament sobre sistemes moderns de calefacció amb biomassa o energia solar. *Compromís de l'Associació d'Hosteleria de la Conca de Barberà*
- Recuperar el nucli urbà de Montargull. *Compromís de l'Ajuntament de Llorac.*

2.2. Eliminar o reciclar estructures obsoletes a la perifèria dels nuclis urbans (granges, naus industrials...)

Accions generals

2.2.1. Realitzar un inventari, a nivell comarcal, d'edificacions ramaderes i industrials abandonades, incloent una avaluació de l'estat, diferenciant les que es poden reutilitzar/restaurar i les que necessiten demolició. Establir un pla d'actuació al respecte, mobilitzant administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant

2.2.2. Impulsar decididament l'obligació dels propietaris d'enderrocar aquelles estructures ruïnoses que suposin un perill per la població

2.3. Redissenyar paisatgísticament les àrees d'aparcament

Accions generals

2.3.1. Reubicar àrees d'aparcament, traslladant-ne algunes des de dins dels nuclis urbans cap a fora.

2.3.2. Avaluar la necessitat real de les àrees d'aparcament als Estudis d'Avaluació de la Mobilitat Generada dels POUMs, ja que molt possiblement en molts llocs no hi calen.

2.3.3. Regular els aparcaments d'autocaravanes per protegir l'entorn i l'economia local i ubicar-los en aquells llocs on realment hi hagi demanda i on no impactin sobre negocis similars com els càmpings.

2.3.4. Realitzar un inventari de les àrees d'aparcament públic als diferents municipis de la comarca i proposar un pla d'integració paisatgística i embelliment, mobilitzant recursos d'administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant.

Compromisos

- Creació d'una zona d'aparcament sota el castell de Barberà de la Conca integrada paisatgísticament. *Compromís de l'Ajuntament de Barberà de la Conca.*
- Creació d'un aparcament d'autocaravanes al municipi de Montblanc. *Compromís de l'Ajuntament de Montblanc.*
- Condicionament de la zona d'acampada de Pira. *Compromís de l'Ajuntament de Pira.*
- Reconvertir l'espai de l'antic de camp de futbol de Vallfogona de Riucorb (actualment en desús), com una zona d'aparcament. *Compromís de l'Ajuntament de Vallfogona de Riucorb.*

2.4. Estudiar la ubicació i naturalesa d'elements de senyalització, publicitat i d'altres que causen impacte sobre la visibilitat dels nuclis urbans i el seu patrimoni i reubicar/eliminar aquelles que siguin necessàries

Accions generals

2.4.1. Inventariar espais urbans que necessiten d'intervenció paisatgística (per exemple murs d'equipaments i de contenció que són dissonants) i buscar intervencions paisatgístiques d'interès, com per exemple la intervenció ordenada de graffiters o muralistes.

2.4.2. Realitzar un inventari de les rotondes existents a la comarca i plantejar, conjuntament amb les administracions responsables, un pla d'embelliment i d'utilització de les mateixes per crear identitat i fomentar el paisatge local.

2.4.3. Incloure la integració paisatgística en el disseny dels equipaments públics i la ubicació i característiques de la senyalització pública.

2.4.4. Elaborar una ordenança comarcal sobre publicitat i elements discordants

2.4.5. Realitzar un disseny unificat de rètols a nivell comarcal

2.4.6. Estudiar un sistema adequat de senyalització de les activitats econòmiques i artesanals locals

2.5. Recuperar elements tradicionals com les alineacions d'arbres a les carreteres d'entrada en algunes poblacions, tenint sempre en compte la seguretat viària

Accions generals

- 2.5.1. Plantar noves alineacions d'arbres en camins i carreteres locals o comarcals, aprofitant projectes de reordenació, establint les mesures de seguretat vial necessàries
- 2.5.2. Mantenir i millorar les alineacions d'arbres que ja existeixen a l'entrada de les poblacions, establint mesures de seguretat viària
- 2.5.4. Estudiar la possible transformació d'alineacions d'arbres en recorreguts, passeigs i itineraris saludables, eliminant circulació rodada.
- 2.5.5. Recuperar zones de passeig ombrejat

Compromisos

- Integració al paisatge del carrer Anton Serra de Pira. *Compromís de l'Ajuntament de Pira*

2.6. Millorar la xarxa de telecomunicacions de la comarca, així com la integració paisatgística de les infraestructures necessàries, per facilitar la vida als pobles

Accions generals

- 2.6.1. Realitzar un inventari d'infraestructures de telecomunicació i dissenyar estratègies d'integració paisatgística, incloent la reubicació.
- 2.6.2. Implementar una estratègia amb les diverses operadores per millorar la cobertura de telefonia i internet
- 2.6.3. Impulsar una xarxa de fibra òptica de promoció pública als pobles petits

Compromisos

- Millorar les xarxes de telecomunicacions a les pedanies de Vallverd i Montbrí de la Marca al municipi de Sarral. *Compromís de l'Ajuntament de Sarral*.

2.7. Formular i executar una estratègia de recuperació d'habitatges buits als nuclis urbans de la comarca

Accions generals

- 2.7.1. Desenvolupar una estratègia de disciplina urbanística encaminada a facilitar la recuperació d'espais lliures i solars per a nova construcció als pobles a partir de la demolició d'habitatges i cases en ruïna
- 2.7.2. Incentivar als propietaris (exempció de tributs i taxes, ajuts) per a que puguin invertir en recuperar aquests habitatges

2.7.3. Crear un Institut Comarcal d'Habitatge

2.7.4. Recuperar i restaurar edificis d'utilitat ancestral que promouen l'economia

Compromisos

- Inventariar els habitatges buits del municipi de Blancafort per formular una estratègia de recuperació del nucli urbà. *Compromís de l'Ajuntament de Blancafort*.
- Conversió del magatzem municipal de Blancafort en pisos de lloguer per joves amb l'objectiu de fomentar l'habitabilitat del nucli urbà. *Compromís de l'Ajuntament de Blancafort*.
- Fomentar i executar una estratègia de recuperació d'habitatges i locals buits al centre del poble i a les zones del Capuig i del Castell de l'Espluga de Francolí. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí*.
- Rehabilitació de la rectoria de Pontils, adaptant-la a lloguer social per fomentar l'habitabilitat en el municipi. *Compromís de l'Ajuntament de Pontils*.
- Formular i executar una estratègia per recuperar habitatges buits al nucli urbà de Santa Coloma de Queralt. *Compromís de l'Ajuntament de Santa Coloma de Queralt*.

2.8. Incloure estratègies de compacitat i embelliment a les revisions de planejament urbanístic de la comarca

Accions generals

- 2.8.1. Dissenyar estratègies d'accessibilitat a discapacitats a tots els nuclis urbans de la comarca
- 2.8.2. Elaborar, per a cada revisió del planejament general, una carta de criteris d'intervenció paisatgística sobre edificis, viaris, zones verdes, equipaments, senyalització i negocis amb façana a carrer.

Compromisos

- Confecció del POUM de Solivella amb l'objectiu de vetllar pel territori i paisatge. *Compromís de l'Ajuntament de Solivella*.

2.9. Fomentar la interconnexió entre nuclis urbans mitjançant la xarxa de camins i senders

Accions generals

- 2.9.1. Establir un sistema d'ajuts als municipis perquè puguin realitzar aquestes intervencions, amb participació d'administracions de caire supralocal.
- 2.9.2. Fomentar els itineraris saludables i terapèutics a partir de la xarxa de camins i senders.
- 2.9.3. Dissenyar un sistema d'àrees de descans i lleure al llarg del sistema de camins.

2.9.4. Recuperar els camins ramaders o camins rals com infraestructura de connexió per la mobilitat tova entre nuclis urbans.

Accions concretes

- Recuperar el camí vell de Rocafort a Conesa, mantenir el camí de Rocafort a Vallverd i recuperar el camí perdut de Rocafort a Montbrí
- Dissenyar i executar un camí entre Vilanova de Prades, Vallclara, Vimbodí, Poblet, Montblanc, Vilaberç i cap a Tarragona: el camí del riu Francolí.

Compromisos

- Difusió i renovació, si s'escau, de les diferents rutes de senderisme existents al municipi de Barberà de la Conca. *Compromís de l'Ajuntament de Barberà de la Conca.*
- Vetllar pel manteniment dels camins per afavorir que els agricultors puguin arribar a les seves finques. *Compromisos dels ajuntaments de Blancafort i de Solivella.*
- Recuperar camins i senders, tot creant una nova xarxa d'itineraris singulars que posin en valor la singularitat de l'entorn natural del municipi de Forès. *Compromís de l'Ajuntament de Forès.*
- Millorar la xarxa de camins del municipi de Llorac. *Compromís de l'Ajuntament de Llorac.*
- Fomentar la ruta de les Guixeres i preservar la ruta dels Espedats del riu Anguera, a Pira. *Compromís de l'Ajuntament de Pira.*
- Millorar la xarxa de camins i senders entre els diferents nuclis del municipi de Sarra. *Compromís de l'Ajuntament de Sarra.*
- Col·locar senyalització en els camins rurals del municipi de Savallà del Comtat (Camí de Vallfogona, Camí de Segura i la pista dels Molins) per protegir-ne el seu ús a nivell d'excés de velocitat dels vehicles i d'excés de trànsit. *Compromís de l'Ajuntament de Savallà del Comtat.*
- Creació d'una xarxa de senders de Vallfogona de Riucorb. *Compromís de l'ajuntament de Vallfogona de Riucorb.*

2.10. Millorar la xarxa i infraestructura de comunicacions viàries i ferroviàries de la comarca, sempre tenint en compte la seva correcta inserció i integració paisatgística

Accions generals

2.10.1. Elaborar un pla de millora del transport públic en un treball conjunt amb el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Accions concretes

2.10.2. Millorar el traçat, amplada, vorals i punts de risc de la carretera C-37 al llarg de tota la comarca, amb un projecte que tingui la preservació del paisatge com un dels seus eixos nuclears.

2.10.3. Establir un sistema de control i avaluació de l'impacte paisatgístic del túnel del Coll de Lilla i l'autovia A-27 al llarg de la comarca, amb participació de l'administració local, amb capacitat per establir nous requeriments i projectes puntuals d'intervenció en correcció i minimització de l'impacte paisatgístic.

3. PROTEGIR, GESTIONAR I CONSERVAR ELS HÀBITATS NATURALS I LES FORMACIONS GEOLÒGIQUES D'INTERÈS

3.1. Conservar els arbres i les arbredes monumentals, notables i singulars

Accions generals

- 3.1.1. Inventariar, a nivell comarcal, els arbres monumentals i d'interès comarcal
- 3.1.2. Promoure els inventaris municipals d'arbres d'interès local
- 3.1.3. Proposar estratègies d'embelliment i millora, incloent la neteja del voltant dels arbres i la senyalització.
- 3.1.4. Protegir els elements de major interès, declarant-los BCIL als planejaments municipals o als Catàlegs de Béns Protegits
- 3.1.5. Cartografiar i difondre aquests elements, mitjançant una web específica

Accions concretes

- Conservar els antics castanyers i alzines de Vilanova de Prades al bosc de la Martina

Compromisos

- Conservar els arbres i arbres d'interès de Villa Engràcia. *Compromís de l'Hotel Rural i apartaments de Villa Engràcia, de l'Espluga de Francolí*
- Seguir treballant en la difusió i potenciació del coneixement de la ruta dels arbres centenaris. *Compromís de l'Ajuntament de Vimbodí i Poblet.*

3.2. Prevenir els incendis forestals

Accions generals

3.2.1. Dissenyar una estratègia de prevenció d'incendis forestals comarcals (emmarcada en l'estratègia global per massissos) mitjançant la reducció de la massa combustible, la gestió sostenible dels boscos fins i tot amb la producció d'estella i biomassa com a font

d'energia alternativa, la pastura controlada, les estructures d'atac (basses antiincendis), la llaurada de finques ermes, la creació, foment i formació de grups de voluntaris locals, la creació de brigades de treballadors especialitzats, i l'ajut als propietaris privats, conjuntament amb la Diputació de Tarragona, els departaments competents de la Generalitat de Catalunya i Bombers de la Generalitat de Catalunya.

3.2.2. Potenciar el programa educatiu "el bosc i els incendis" als escolars, i programes similars a la població general

Compromisos

- Fomentar l'aprofitament sostenible de les masses forestals mitjançant el consum de llenya local en el fon de pa. *Compromís de Fleca l'Aresta SCCL*
- Protegir, gestionar i conservar els hàbitats naturals fent especial èmfasi en la prevenció d'incendis, l'aprofitament sostenible de les masses forestals i la recuperació de la fauna i flora. *Compromís de l'Ajuntament de Forès*
- Prevenir els incendis forestals mitjançant la desbrossada i arranjamet de camins. *Compromís de l'Ajuntament de Llorac*

3.3. Recuperar i diversificar els paisatges fluvials i les fonts

Accions generals

3.3.1. Inventariar les fonts i implementar una estratègia de recuperació i posta en valor, incloent la seva difusió i ubicació en mapa accessible

3.3.2. Crear àrees de lleure al voltant de les fonts

3.3.3. Facilitar a les administracions locals la neteja de les lleres dels rius amb criteris de sostenibilitat

3.3.5. Netejar indrets concrets (gorgs, zones de bany, salts) als rius per poder visitar-los de manera ordenada

3.3.6. Establir un programa d'identificació d'àrees molt vulnerables a les riuades i de pas al patrimoni públic d'aquests sectors, mitjançant estratègies diverses basades en solucions naturals, tot cercant la naturalització i la resiliència a l'efecte de les avingudes i el seu previsible increment a caus del canvi climàtic

3.3.6. Posta en valor i neteja de mines d'aigua

Accions concretes

- Senyalitzar, arranjar i recuperar la "Bassa de la Martina", al bosc de Viern de Vilanova de Prades, com origen del riu Francolí
- Recuperar la llera del riu de Conesa (rasa de les Carduelles)

Compromisos

- Mantenir i netejar la llera del riu i els ponts, a Conesa. *Compromís de l'ajuntament de Conesa*

- Repensar i dissenyar el tram urbà del riu Francolí com un espai obert, connectat al nucli urbà i respectuós amb el curs del riu i interconnectant-lo amb el projecte del camí Blau. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí*
- Recuperar el paisatge fluvial al costat del riu a Sarra. *Compromís de l'Ajuntament de Sarra*
- Neteja i manteniment de les lleres que creuen el poble de Solivella. *Compromís de l'ajuntament de Solivella.*
- Recuperar la Font d'en Ballart a Vallfogona de Riucorb i condicionament de l'entorn. *Compromís de l'Ajuntament de Vallfogona de Riucorb.*
- Recuperar les piscines velles i la Font del Tros de Vilaverd, destruïdes per la riuada del 22 d'octubre de 2020. *Compromís de l'Ajuntament de Vilaverd.*
- Recuperar, en la mesura del possible, les zones municipals devastades per la riuada de 22-10-2020 a Vimbodí i Poblet. *Compromís de l'Ajuntament de Vimbodí i Poblet.*

3.4. Posar en valor les brolles, màquies i comunitats herbàcies i arbustives, tot recuperant espais oberts

Accions generals

3.4.1. Establir un programa comarcal de pastura extensiva, tot inventariant les zones més adequades, dissenyant torns i fomentant l'establiment de ramats i pastors, aprofitant els boscos públics i els propietaris de terreny forestal que hi vulguin participar.

3.4.2. Dissenyar projectes de gestió d'espais oberts, amb acords de custòdia amb propietaris i entitats, amb l'objectiu d'afavorir espècies de flora i fauna protegida o amenaçades que depenen d'aquests ambients.

3.5. Fomentar la maduració i diversificació dels boscos

Accions generals

3.5.1. Realitzar una estratègia de combat contra la processionària i altres plagues de les masses forestals

3.5.2. Identificar els rodals forestals més madurs a la comarca, especialment fora dels espais naturals protegits, i establir estratègies, incloent els acords de custòdia, per fomentar evolucions el més properes al natural i l'assegurament del manteniment de les seves condicions ecològiques.

3.5.3. Recuperar la Festa de l'Arbre dissenyada per l'enginyer forestal Rafael Puig i Valls, per establir programes de reforestació popular encaminats a la diversificació de les masses forestals, tot plantant-hi espècies forestals acompanyats i, específicament, les que produeixen fruits i afavoreixen la fauna dispersora

3.5.4. Organitzar jornades populars de neteja dels boscos i muntanyes, aprofitant dies o convocatòries internacionals

3.6. Aconseguir òrgans de gestió efectius pels espais naturals protegits de la comarca que no en disposen

Accions generals

- 3.6.1. Dissenyar consorcis, participats pels ajuntaments i les entitats locals, per impulsar la gestió activa, creant ocupació local, dels espais de la Xarxa Natura 2000 presents a la comarca.
- 3.6.2. Impulsar la creació, d'acord amb els ajuntaments, del Parc Natural de les Muntanyes de Prades.
- 3.6.3. Senyalitzar els espais naturals de la Xarxa Natura 2000 a la comarca.

Accions concretes

- Senyalitzar entrada al Parc Natural de la Serra de Montsant des de les vies de comunicació a Vimbodí

3.7. Involucrar la societat civil i les administracions locals en la gestió del patrimoni natural mitjançant la figura de la custòdia del territori

Accions generals

- 3.7.1. Realitzar jornades de formació amb els habitants del territori i les entitats cíviques sobre la custòdia del territori
- 3.7.2. Fomentar la convivència entre activitats del territori com la cacera i el senderisme o turisme de natura
- 3.7.3. Participació dels ajuntaments de la Conca de Barberà a la Xarxa de Custòdia del Territori, posant a disposició espais públics a entitats de custòdia, i establint mecanismes de cogestió

3.8. Fomentar l'aprofitament sostenible de les masses forestals, amb especial atenció als productes secundaris

Accions generals

- 3.8.1. Fomentar l'emprenedoria en el sector dels aprofitaments secundaris i la biomassa, ja es tracta d'una comarca potencial, mitjançant la formació i la realització de jornades tècniques
- 3.8.2. Crear una línia d'ajuts comarcal per aquest sector, en col·laboració amb administracions supralocals i altres fonts de finançament

3.9. Protegir i posar en valor el patrimoni geològic, geomorfològic i paleontològic

Accions generals

- 3.9.1. Realitzar un inventari de punts i zones d'interès geològic comarcal, amb un pla d'acció per la seva conservació i interpretació
- 3.9.2. Difondre aquest patrimoni mitjançant web específica i xarxes socials
- 3.9.3. Executar accions concretes per la recuperació de baumes i avencs

Compromisos

- Localitzar les restes paleolítiques, balms i coves del t.m. de l'Espluga de Francolí, senyalitzant-les i creant material divulgatiu. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí.*
- Posar en valor el patrimoni paleontològic i els jaciments arqueològics del municipi de Sarra. *Compromís de l'Ajuntament de Sarra.*

4. FOMENTAR EL MOSAIC AGRÍCOLA TRADICIONAL I LES NOVES FORMES DE CONREU RESPECTUOSES AMB EL MEDI AMBIENT I EL PAISATGE

4.1. Recuperar el patrimoni etnològic associat a la vida agrícola i els usos tradicionals (cabanes, barraques, eres, corrals, cocons, pous de gel, carboneres...)

Accions generals

- 4.1.1. Fomentar el treball cooperatiu i associatiu, involucrant ens locals, empreses, propietaris, museus i centres d'estudis, entitats i associacions, per la recuperació del patrimoni.
- 4.1.2. Realitzar un catàleg comarcal d'elements del patrimoni etnològic d'interès
- 4.1.3. Educar a les escoles en cada localitat sobre els elements d'interès existents
- 4.1.4. Establir, conjuntament amb les administracions supralocals i altres fonts de finançament, una línia de subvencions per al seu manteniment
- 4.1.5. Aprofitar la declaració de Patrimoni de la Humanitat Immaterial de l'art de la pedra seca per organitzar cursos de formació i jornades de recuperació d'aquest patrimoni

Compromisos

- Recuperació del patrimoni agroalimentari de la comarca i oferir activitats de descoberta i divulgació d'aquest patrimoni agroalimentari. *Compromís d'AROMIS de la Conca*
- Recuperar i posar en valor del patrimoni. *Compromís del Museu Comarcal de la Conca de Barberà*

4.2. Recuperar marges i bancals

Accions generals

- 4.2.1. Realitzar un inventari d'àrees prioritàries degradades per l'erosió i dissenyar actuacions de recuperació d'aquests elements com a formes d'enginyeria tradicional
- 4.2.2. Realitzar programes de conscienciació als propietaris de les terres sobre l'interès i necessitat de conservar marges i bancals, amb especial atenció als viticultors i oleicultors, així com els cellers i cooperatives agràries
- 4.2.3. Prioritzar la recuperació dels elements més remarcables i/o útils
- 4.2.4. Establir una línia de subvencions per al seu manteniment, conjuntament amb les administracions de caire superior i altres fonts de finançament
- 4.2.5. Eliminar o modular la necessitat de permís d'obres per a la restauració de marges i bancals en els planejaments municipals, si es recuperen els elements tradicionals
- 4.2.6. Aprofitar la declaració de Patrimoni de la Humanitat Immaterial de l'art de la pedra seca per organitzar cursos de formació i jornades de recuperació d'aquest patrimoni

Compromisos

- Ajudar a realitzar cursos de picapedrers i margetaires que permetin conservar els boscos de l'erosió de l'aigua i la plantació d'espècies arbòries per tallafocs, com la vinya i la tòfona. *Compromís de l'Associació d'Hosteleria de la Conca de Barberà.*
- Recuperar marges i bancals a les propietats de Mas Foraster S.L.. *Compromís de Mas Foraster 1923, S.L.*

4.3. Fomentar i potenciar conreus alternatius d'alt valor paisatgístic

Accions generals

- 4.3.1. Fomentar, mitjançant la formació i la transferència tecnològica, els conreus de llegums (pèsols) i colza
- 4.3.2. Elaborar un mapa detallat de conreus de la comarca i estudiar els potencials agrònomicos per una àmplia gamma de conreus
- 4.3.3. Fomentar el conreu de safrà allà on és tradicional
- 4.3.4. Fomentar conreus de fruiters de diverses tipologies (fruita dolça i fruita seca), no massa habituals a la comarca

4.4. Promoure formes de conreu més respectuoses amb el medi i el paisatge

Accions generals

- 4.4.1. Controlar efectivament els abocaments de purins, gallinassa, fang de depuradora, per evitar contaminació d'aqüífers i plagues de mosques, amb una acció concertada entre

els ajuntaments, els Agents Rurals i el departament competent de la Generalitat de Catalunya

4.4.2. Promoure l'agricultura integrada i ecològica, mitjançant la formació i la transferència tecnològica

Compromisos

- Utilitzar materials compostables en la realització d'activitats. *Compromís de l'Associació de Dones Rocafortines*
- Emprar productes provinents de la pagesia local de la Conca de Barberà, que fan agricultura ecològica i una gestió de cultius que contribueix al manteniment del mosaic agroforestal i a la diversitat agrària i paisatgística. *Compromís de Fleca l'Aresta SCCL*
- Recuperar la zona de camps ecològics destruïts per la riuada del dia 22 d'octubre de 2019; afavorint d'aquesta manera la biodiversitat, i l'hàbitat i alimentació de la fauna. *Compromís de Maset de les Talaveres.*
- Utilitzar productes alimentaris i artesanals de la Comarca. *Compromís del Museu Comarcal de la Conca de Barberà.*
- Fomentar productes de qualitat, per afegir valor mitjançant la conservació del paisatge. *Compromís de l'Ajuntament de Santa Coloma de Queralt*

4.5. Afavorir els formats extensius tradicionals en els conreus llenyosos

Accions generals

4.5.1. Realitzar un inventari comarcal dels conreus llenyosos tradicionals de més valor paisatgístic i establir un sistema que faciliti la seva conservació per part dels propietaris

4.6. Recuperar l'heterogeneïtat del parcel·lari agrícola, protegint i recuperant marges arbrats i boscos-illa

Accions generals

- 4.6.1. Recuperar alineacions tradicionals d'ametllers, oliveres i altres fruiters en els marges de parcel·les, amb una acció fomentada i finançada, incloent acords de custòdia i ajuts directes o condicionats
- 4.6.2. Inventariar les zones forestals romanents dins la plana agrícola i proposar mesures de conservació i gestió, incloent acords de custòdia i ajuts directes o condicionats.

4.7. Fomentar productes de qualitat que puguin afegir valor mitjançant la conservació del paisatge

Accions generals

- 4.7.1. Realitzar campanyes de promoció del consum de productes de proximitat
- 4.7.2. Promoure la tòfona, mitjançant accions formatives i transferència tecnològica
- 4.7.3. Promoure el safrà, mitjançant accions formatives i transferència tecnològica

Compromisos

- Promoure la viticultura de qualitat. Compromís de Mas Foraster 1923, S.L.
- Promoure la producció agroalimentària artesanal de la comarca i oferir activitats de descoberta i divulgació del patrimoni agroalimentari. *Compromís de la Cooperativa Fet a la Conca SCCL*
- Posar en valor i promocionar les varietats locals de cereal, adaptades a les condicions climatològiques locals i que constitueixen un paisatge agrari divers i culturalment apropiat. *Compromís de Fleca l'Aresta SCCL*
- Continuar fent servir productes locals en l'elaboració dels àpats del Maset de les Talaveres de Montblanc. *Compromís de Maset de les Talaveres*
- Crear un banc de terres agràries amb l'objectiu de garantir el relleu generacional, fomentar l'ocupació en el sector primari i evitar l'abandonament dels trossos. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí*

4.8. Recuperar àrees de conreu a les zones de muntanya

Accions generals

- 4.8.1. Combinar l'estratègia de prevenció d'incendis forestals amb una estratègia de foment de conreus a muntanya, tot facilitant l'autorització de rompudes en llocs determinats

Compromisos

- 4.8.1. Recuperar àrees de vinya a zones de muntanya. *Compromís de Mas Foraster 1923, S.L.*

4.9. Fomentar la ramaderia extensiva i l'apicultura

Accions generals

- 4.9.1. Delimitar les àrees susceptibles de recuperació ambiental, paisatgística i quant a prevenció d'incendis mitjançant la ramaderia extensiva (i específicament el sector caprí) i l'apicultura, i establir un programa de foment i actuació

- 4.9.2. Donar suport a l'emprenedoria en aquests sectors mitjançant la transferència tecnològica, la formació i l'establiment de sistemes d'ajut, amb la col·laboració d'administracions d'àmbit superior i altres fonts de finançament

- 4.9.3. Establir una estratègia comarcal de vigilància i extermini de la vespa asiàtica, amb el suport de les administracions d'àmbit superior

Compromisos

- Plantació de matolls, arbres aromàtics, etc., destruïts per la riuada del dia 22 d'octubre de 2019, per fomentar la preservació i protecció de les abelles. *Compromís de Maset de les Talaveres*

5. RESTAURAR PAISATGES DEGRADATS I BANALS

5.1. Inventariar construccions abandonades (granges, naus, magatzems...) i elaborar un pla de reconversió/demolició

Accions generals

- 5.1.1. Realitzar un inventari, a nivell comarcal, d'edificacions ramaderes i industrials abandonades, incloent una avaluació de l'estat, diferenciant les que es poden reutilitzar/restaurar i les que necessiten demolició. Establir un pla d'actuació al respecte, mobilitzant administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant (igual que 2.2.1.)

- 5.1.2. Realitzar concursos d'idees innovadores per la reconversió d'aquests edificis, incloent la reutilització artística, la conversió en refugis de fauna, i qualsevol altra

Compromisos

- Vetllar per la prohibició de la construcció i llicència d'explotacions purines a la zona entre l'autopista i el bosc i muntanyes de Poblet, tot incorporant la prohibició en el POUM. *Compromís de l'ajuntament de Vimbodí i Poblet*

5.2. Inventariar els espais annexes i intersticials entre infraestructures de comunicació, definint el seu propietari, i elaborar un pla de recuperació ambiental i paisatgística

Accions generals

- 5.2.1. Realitzar un inventari, a nivell comarcal, d'espais annexes i intersticials entre infraestructures de comunicació, incloent una identificació del propietari competent, l'avaluació de l'estat, i el seu potencial. Establir un pla d'actuació de restauració ambiental i embelliment paisatgístic, mobilitzant administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant (igual que 2.2.1.)

Accions concretes

- Redactar i executar un projecte de restauració de la parcel·la on roman l'antiga alineació de plataners a Montblanc, davant del Molí del Pont de Fusta

5.3. Inventariar traces de carreteres abandonades i elaborar un pla de reconversió/demolició**Accions generals**

5.3.1. Realitzar un inventari, a nivell comarcal, de traces de carreteres abandonades, incloent una identificació del propietari competent, l'avaluació de l'estat, i el seu potencial. Establir un pla d'actuació de dotació de funcionalitat (considerant el concepte de vies verdes), restauració ambiental i embelliment paisatgístic, mobilitzant administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant (igual que 2.2.1.)

Compromisos

- Reconvertir en una ruta paisatgística la carretera vella entre Vilaverd i Montblanc. Compromís de l'Ajuntament de Vilaverd

5.4. Desenvolupar un pla de millores paisatgístiques pels polígons industrials de la comarca**Accions generals**

5.4.1. Realitzar un inventari, a nivell comarcal, de les característiques paisatgístiques dels polígons industrials incloent una identificació del propietari competent, l'avaluació de l'estat, i el seu potencial. Establir un pla d'actuació de restauració i embelliment paisatgístic, mobilitzant administracions supralocals i recursos públics i privats per tirar-lo endavant

5.4.2. Planificar les àrees industrials a nivell territorial, establint convenis i consorcis entre municipis diferents per tal de compartir despeses i beneficis en polígons industrials supralocals

5.5. Restaurar antics abocadors i pedreres, tot posant en valor aquells elements de la cultura minera i extractiva d'interès patrimonial**Accions generals**

- 5.5.1. Posar en valor aquelles pedreres (com les guixeres) que tenen un valor patrimonial i poden ser visitables
- 5.5.2. Realitzar un control actiu dels abocaments incontrolats, per part dels agents supramunicipals

Accions concretes

- Recuperar antigues mines a Vilanova de Prades
- Dissenyar un programa exigent de restauració paisatgística i ambiental dels indrets d'abocaments de terres associats a la construcció del túnel de Lilla i A-27 al pas per la comarca

Compromisos

- Restaurar les pedreres del Paratge Natural de Poblet. *Compromís del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet*

5.6. Recuperar les carenes, es crestes i els fons escènics principals de la comarca**Accions generals**

5.6.1. Establir un paquet d'accions jurídiques, administratives, urbanístiques i fiscals per assegurar la demolició de les estructures de les centrals eòliques una vegada quedin obsoletes

Accions concretes

- Establir projectes pel trasllat de les antenes de comunicacions existents al recinte del castell de Savallà del Comtat i el castell d'Aguiló.
- Potenciar el pic del Curull (1023 m.s.n.m.) de d'on es veuen Pirineus, Montserrat, Montsant, Prades...), així com la "Roca del Centinella", a Vilanova de Prades

Compromisos

- Prioritzar la implementació de les energies renovables en terrenys urbans per preservar el mosaic agrícola tradicional del terme municipal de l'Espluga de Francolí. *Compromís de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí*

6. AUGMENTAR LA CONSCIENCIACIÓ I EL CONEIXEMENT SOBRE EL PAISATGE A LA COMARCA**6.1. Crear una xarxa de miradors de paisatge amb valor interpretatiu****Accions generals**

- 6.1.1. Elaborar un mapa de miradors de paisatge i un pla d'equipament interpretatiu dels mateixos. Difondre aquest conjunt de miradors via web i xarxes socials
- 6.1.2. Incloure, en la interpretació, una concepció del paisatge integral (geomorfològic, natural, toponímic, geogràfic, històric, industrial...)

Accions concretes

- Convertir en mirador de paisatge l'àrea d'acampada lliure de Pira
- Crear un mirador de paisatge a la zona del Tallat
- Posar en valor el mirador de la Conca al coll de Deogràcies, on hi ha un proveïdor de sal
- Crear un mirador de paisatge del barranc de Biern i de la punta del Curull, a Vilanova de Prades
- Crear un mirador de paisatge al castell de Prenafeta
- Crear un mirador de paisatge a Montclar

Compromisos

- Potenciar el mirador de 360° de l'allotjament rural de les Voltes a Barberà de la Conca. Compromís allotjament rural de les Voltes.
- Crear un mirador de paisatge a la zona de Coll Roig de Vimbodí i Poblet. Compromís de l'Ajuntament de Vimbodí i Poblet

6.2.Crear una xarxa d'itineraris de paisatge mitjançant senders i camins**Accions generals**

- 6.2.1. Dissenyar i crear una xarxa d'itineraris paisatgístics inclusius, per tota mena de discapacitats
- 6.2.2. Disposar d'un inventari comarcal consultable de camins municipals
- 6.2.3. Dissenyar i implementar un pla de senyalització adequat i divulgar-lo
- 6.2.4. Establiment d'un programa d'ajudes a l'administració local pel manteniment, marcatge i senyalització dels senders i camins actuals; posar l'accent en el manteniment, no només en la creació

Compromisos

- Recuperar els senders del Camí de la Cova de les Vigues i la Cova dels Calaixos a Vilanova de Prades. *Compromís de Camping de Vilanova de Prades*
- Senyalització de la ruta de les Guixeres de Vilaverd. *Compromís de l'Ajuntament de Vilaverd.*
- Adequació del camí de Milmanda per convertir-lo en una ruta de bicicleta. *Compromís de l'ajuntament de Vimbodí.*

6.3.Dissenyar i executar un programa d'educació en el paisatge als centres escolars i de gent gran de la comarca**Accions generals**

- 6.3.1. Dissenyar un programa comarcal d'activitats a l'aire lliure relacionades amb el paisatge, el seu gaudi, coneixement i interpretació
- 6.3.2. Recuperar l'antic programa d'educació sobre el paisatge amb un enfoc actual.
- 6.3.3. Dissenyar un programa educatiu integral que inclogui tots els elements del paisatge, amb especificacions pels diferents nivells d'ensenyament a la comarca, en conveni amb l'Observatori de Paisatge de Catalunya
- 6.3.4. Donar valor educatiu als camins i senderons mitjançant un programa de senyalització interpretatiu

Compromisos

- Realitzar activitats de sensibilització enfront el paisatge, dins el pla d'actuacions anuals de l'Associació de Dones rocafortines. *Compromís de l'Associació de Dones Rocafortines.*
- Donar a conèixer el paisatge i el patrimoni cultural i natural del municipi de Vimbodí i Poblet, el Paratge Natural de Poblet, l'espai natural de les muntanyes de Prades i la comarca, mitjançant l'organització de caminades obertes a tothom. *Compromís de l'Associació Esportiva Caminades Creu del Codoç de Vimbodí i Poblet.*
- Fer difusió de les actuacions i projectes que afectin el paisatge de Rocafort de Queralt i entorns, i promoure actuacions de millora del paisatge i vers la sostenibilitat a la revista. *Compromís de l'Associació Revista les Forques.*
- Compromís de realització d'activitats de recerca, descoberta i divulgació del patrimoni natural de la comarca, així com informació sobre la Carta de Paisatge. *Compromís del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*
- Fer difusió d'activitats de la Carta del Paisatge, redactar articles i continguts de la Carta del Paisatge i assistir als actes i jornades de difusió de la Carta del Paisatge. *Compromís de l'Associació La Conca 5.1.*
- Treball amb la visió de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible redactada per l'ONU i desplegar els Objectius de Desenvolupament Sostenible en relació a les seves accions, activitats i programació anuals. *Compromís del Museu de la Vida Rural – Fundació Carulla*
- Compromís de treballar permanentment en l'educació cultural per a la sostenibilitat programant activitats pedagògiques constants destinades a alumnes de tots els nivells educatius així com a famílies, esplais i grups organitzats. *Compromís del Museu de la Vida Rural – Fundació Carulla.*
- Identificar necessitats i realitats del Paisatge amb els Infants i Joves. *Compromís de l'AEIG l'Estornell*
- Conèixer la història paisatgística de la Conca i de l'Espluga per aprendre del passat i actuar bé en el futur. *Compromís del l'AEIG l'Estornell*

- Treballar per a l'educació de les generacions presents i futures en a importància de la qualitat del paisatge i del territori. *Compromís de l'Ajuntament de Forès.*
- Divulgació del paisatge als clients dels allotjaments rurals i negocis turístics. *Compromís allotjament rural Les Voltes de Barberà de la Conca*
- Divulgar als clients del Maset de les Talaveres de l'existència de la Carta del Paisatge. *Compromís del Maset de les Talaveres*
- Divulgació del paisatge i del Paratge Natural de Poblet als clients de la Masia del Cadet, a l'Espluga de Francolí. *Compromís de Masia del Cadet.*
- Oferir activitats de divulgació i descoberta dels espais paisatgístics i del patrimoni de la comarca. *Compromís del Museu Comarcal de la Conca de Barberà*
- Divulgar amb descoberta i aprenentatge la importància del Paisatge. *Compromís de l'AEIG l'Estornell*

7. DESENVOLUPAR UNA POLÍTICA COMARCAL DE PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DEL PAISATGE DE LA COMARCA

7.1. Crear un òrgan de gestió i coordinació de polítiques de paisatge a la comarca

Accions generals

- 7.1.1. Realitzar formació sobre paisatge a tècnics de la comarca, tant dels ajuntaments com dels Consells Comarcals
- 7.1.2. Crear una àrea tècnica de paisatge al Consell Comarcal
- 7.1.3. Fixar el càrrec de conseller de paisatge, amb contacte directe i certa autoritat sobre el consell d'alcaldes, els ajuntaments...
- 7.1.4. Actualitzar, renovar i ampliar la carta de paisatge com a guió i fil conductor d'aquesta política de paisatge, revisant-la de manera completa en períodes de 5 anys.

7.2. Establir sinèrgies amb iniciatives de paisatge de comarques veïnes

Accions generals

- 7.1.1. Dissenyar eines de coordinació amb comarques veïnes que estan desenvolupant Cartes de Paisatge (les Garrigues, el Priorat) o les que en desenvolupin en el futur
- 7.1.2. Participar en els òrgans de transferència tecnològica, informació i participació que organitzi al respecte l'Observatori de Paisatge de Catalunya
- 7.1.3. Comparar les Cartes de Paisatge amb coincidència territorial i establir sinèrgies entre les seves accions i programes

7.3. Promoure iniciatives de foment d'accions de millora, protecció i promoció del paisatge per entitats locals, empresarials i cíviques

Accions generals

- 7.3.1. Crear un premi o concurs de paisatge, per premiar les millors iniciatives públiques i privades de millora del paisatge, d'estudi del paisatge i de comunicació sobre el paisatge
- 7.3.2. Crear una Comissió de Paisatge per fomentar la participació ciutadana en aquest àmbit

Compromisos

- Compromís de realitzar activitats per a la salvaguarda del paisatge i el territori de la comarca. *Compromís del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà.*
- Compromís de col·laborar en totes les accions en favor del patrimoni socio-cultural i natural de la comarca. *Compromís de la Cooperativa Fet a la Conca SCCL*
- Compromís de lideratge d'estudis, activitats, debats, esdeveniments artístics i culturals en el marc de la reflexió sobre el paisatge rural mediterrani i la relació establerta entre la societat i la natura en el passat i el present, així com en la projecció de futurs més sostenibles. *Compromís del Museu de la Vida Rural – Fundació Carulla*
- Fer serveis als espais naturals i culturals de la Conca. *Compromís de l'AEIG l'Estornell*

